

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

Збірник матеріалів

VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів

28 жовтня 2025 року

Львів 2025

«Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)»: збірник матеріалів VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 28 жовтня 2025 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2025. 382 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Ярослав ІЛЬЧИШИН, кандидат педагогічних наук

Ігор КОВАЛЬ, кандидат педагогічних наук

Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук

Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук

Христина ВЕРБИЦЬКА, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент

Тетяна БОТВИН, доктор філософії, доцент

Марія ІВАНЧЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент

Марина КУЛЬЧИЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент

Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук

Тетяна КОНІВЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ПУНДИК

Технічне оформлення: **Андрій БАБИЧ**

Збірник укладено за матеріалами VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» 28 жовтня 2025 року.

Матеріали друкуються українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій

- Секція 1. Мова як інструмент гібридної війни.
- Секція 2. Українська культурно-національна складова світової цивілізації. Культура і війна.
- Секція 3. Етичне й естетичне в культурі. Релігія як сфера культури.
- Секція 4. Соціально-психологічні чинники культуротворення. Соціокультурний вимір науки. Інформаційно-комунікаційні технології як новітня форма існування культури.
- Секція 5. Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. Гендерна чутливість у культурі.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

UDC 81'1:84'06'37

THE LANGUAGE OF PROPAGANDA AS THE MEANS OF HYBRID WAR***Nikita FENOTA, Oleh TARASENKO***

*Scientific supervisor – Olha LYTVYENKO, Associate Professor of the Department of Language Training, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
National University of Civil Protection of Ukraine*

Under the condition of the martial status in Ukraine, information warfare has become one of the most dangerous ways of waging modern hybrid conflicts. In the modern globalized world, where language has become the most obvious marker of hybrid conflict, an effective tool for covert influence on consciousness and perception [1, p. 104], the linguistics of war has become a powerful instrument of mass media. Russia uses almost all possible methods of hybrid warfare against Ukraine. The aggressor is accustomed to using propaganda for selfish purposes against its own population, against Ukrainians and foreigners who are interested in the issues of the Russian-Ukrainian war. February 24, 2022 was a turning point, people were completely disoriented. In a state of shock, a person concentrates less on the truthfulness of certain news.

Hybrid war is not a new, but an extremely relevant type of war, which is waged not so much with weapons as with the forces of political propaganda, terror, disinformation, and economic pressure on the enemy. The word “hybrid” in this context means the use of several levers of pressure on the enemy at once, among which combat operations constitute a rather insignificant part [2, p. 100].

Propaganda plays an important role among the means of communication: news, advertising, books, banners. In fact, everything that surrounds us can turn out to be any kind of propaganda. The main feature of modern propaganda is the creativity of the people engaged in it. Propaganda can become a decisive factor in resolving a military conflict. Russia has many propagandists who use Ukrainian news for hostile purposes and change it to their own liking. For example, hostile telegram channels keep distributing fake videos about alleged abuse of mobilized fighters [2], and there are many similar russian news stories. Their aim is to demotivate the population of Ukraine so that people do not even want to think about fighting and standing up in this bloody war.

Another technology, according to modern researchers, is “hate speech”, which is aimed at changing the value orientations of various target audiences, at forming perceptions of both the enemy and fellow citizens who fall under the categories of other, alien and incomprehensible [2, p. 107]. “Hate speech” can be described as “soft power” of waging “hybrid war”, which forms certain linguistic, cultural, cognitive and pragmatic attitudes, aimed at denigrating the culture and ideals of the participant of the opposite side of the conflict [3].

However, concepts of war speech and hate speech should not be equated. First, the concept of hate speech is terminologized, while the concept of war speech has not yet received a generally accepted interpretation. Most interpretations of the term “hate speech” are found in international law, from where it was borrowed. In linguistic research, “hate speech” is considered as manifestations of hatred, verbalized and non-verbalized, which are aimed at discrimination, intimidation, domination, intensification of hostility and violence [1, p. 104]. Thus, hate speech is primarily associated with discrimination and intolerance, as well as incitement to such acts. War speech includes, but is not limited to, hate speech [1, p. 105].

It should be noted that no less powerful and widespread so-called “white propaganda” is nowadays taking place on the territory of our state. This phenomenon is clearly illustrated by the advertising of the Third Separate Assault Brigade: they published banners, placards, posters, posts on social networks where it was possible to advertise this brigade [5]. This advertising can also be called propaganda, it has a specific goal, a specific task that it performs. But, unlike enemy propaganda, it does not mislead people and is not aimed at disinforming Ukrainians, but on the contrary, it aims to inform people for survival in a war situation [6].

Therefore, people should always be careful and attentive to the information they consume. During the war, people must learn how to “filter” such information. Propaganda in wartime is very dangerous, especially if people do not understand that it is the enemy propaganda.

REFERENCES

1. Данилейко О. В. Мова війни: визначення та перспективи досліджень в контексті гібридної війни. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. С. 101–107. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.32.1.18>
2. Прищепа Г. «Мова ненависті» як лінгвістичний маркер «гібридної війни». *Психолінгвістика. Psycholinguistics*. 2017. Вип. 22 (2). С. 98–112. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1069546>
3. Термінологічний словник російсько-української війни / За ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2022. 20 с.
4. Ткач Е. РФ поширює черговий фейк. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/rf-poshiryue-chergoviy-feyk-znushchannya-1725203696.html>
5. Третя окрема штурмова бригада. URL: <https://ab3.army>
6. Третяк А. Фейкові новини та дезінформація: що таке інформаційна гігієна та як її дотримуватися. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/fejkovi-novini-ta-dezinformaciya-sho-take-informacijna-gigiyena-ta-yak-yiyi-dotrimuvatis>

UDC 32:316.48

LANGUAGE AS A TOOL OF HYBRID WARFARE

Oleksii SHEVCHENKO

Scientific supervisor – Olha LYTVYNENKO, Associate Professor of the Department of Language Training, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor

National University of Civil Protection of Ukraine

Relevance of the Topic. In today's world of hybrid conflicts, language is not just a tool for communication—it has become a powerful instrument of influence. It's used to shape narratives, manipulate people's minds, and undermine national identity.

Purpose of the Research. To explore the role of language as a tool of hybrid warfare, especially in the context of Russian aggression against Ukraine.

Objectives:

Define what hybrid warfare is and its main components.

Analyze how language is used as a tool of information influence.

Look at examples of language manipulation in modern conflicts.

Evaluate how language policies affect national identity.

Suggest ways to counter language-based manipulation.

Hybrid Warfare: Concept and Components

Hybrid warfare combines traditional military actions with unconventional methods like information operations, economic pressure, cyberattacks, and the use of local proxy forces. The components of hybrid warfare are military operations, information campaigns, cyberattacks, economic pressure, psychological influence.

In this context, the language becomes a tool of information influence, the technology of shaping narratives is being used to create alternative realities where the aggressor is portrayed as a "liberator" and the victim as a "terrorist." Manipulation through terms also plays its destructive role: words like "Kyiv regime" or "fascists" are widely used by Russian media to delegitimize Ukraine's authorities and create enemy images. Disinformation and propaganda are other hybrid means: spreading fake news, distorting facts, and creating false testimonies to influence public opinion.

Let us study the historical background, when language was used as a tool of genocide, like what happened to the Ukrainians during the Soviet era. The examples of language manipulation in modern conflicts such as the Russian-Ukrainian War are as follows: Russian media are calling it a "special military operation" instead of a "war," using propaganda channels and social media to spread fake information, manipulating.

Conflicts in other regions are of similar hybrid nature: undermining national unity in Moldova by supporting pro-Russian forces through language, using language policies to weaken national identity in various countries.

Language is a core part of national culture and identity. Preserving and developing the nation's language strengthens national unity. Imposing another language, especially Russian, can lead to assimilation, loss of cultural heritage, and weakening the national consciousness.

Thus, one should adopt the ways to counter language manipulation. The ways are:

- improving media literacy: teaching people to recognize manipulation and fake news in the information space;
- supporting the national language: implementing language quotas, promoting Ukrainian content, and developing Ukrainian-language media;
- international cooperation: sharing experiences with other countries affected by language manipulation and working together to fight information threats.

Conclusion. As we can see, language is a powerful tool in hybrid warfare that can manipulate minds, undermine national identity, and destabilize the society. Protecting and developing the national language is essential to resist language manipulation and strengthen the nation.

REFERENCES

1. Пундик Т., Слободян В. Мова як засіб маніпуляції у контексті гібридної війни. *Мова – кордон національної безпеки*. Львів, 2025. С. 113–116. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/15606>.
2. Пилипець О., Гелешко І. Мова як ключовий інструмент комунікації у гібридній війні. 2023. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/13189>.
3. Бея М. Російська пропаганда часів Великої війни (на прикладах соцмереж) : магістерська робота / Бея Марта ; Український католицький університет, Факультет суспільних наук, Школа журналістики та комунікацій. 2025. 122 с. URL: <https://hdl.handle.net/20.500.14570/5464>.

ЛІНГВІСТИЧНА МАНІПУЛЯЦІЯ В МЕДІА, ЯК СКЛАДОВА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Ігор БОРИСЕНКО

Науковий керівник – Ольга АНДРІЯНОВА, професор кафедри гуманітарних наук, кандидат філологічних наук, доцент

*Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного*

1. Загальні засади гібридна війна — роль ЗМІ у формуванні громадської думки та лінгвістична маніпуляція).

ЗМІСТ

Нільс КАЗУЛЬКЕ

МІЙ ОСОБИСТИЙ ЗВ'ЯЗОК З УКРАЇНОЮ: ШЛЯХ ЗУСТРІЧІ, СОЛІДАРНОСТІ І
ВІДДАНОСТІ 5

Андрій БАБИЧ

АНГЛОВАРВАРИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ 8

Berenike DRAFFENH

THE IMPACT OF INTERNET CULTURE ON SOCIETY'S PERCEPTION AND PROCESSION
OF WAR 11

Анна МИСЬО

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ: КУЛЬТУРНІ ВТРАТИ ТА
ВИКЛИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ 13

ВАН Ісюань

ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОГО ТА ІНОНАЦІОНАЛЬНОГО В ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ
ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША «МИХАЙЛО ЧАРНИШЕНКО, АБО УКРАЇНА 80 РОКІВ
ТОМУ» 16

Анастасія ТЕРЕЩЕНКО

«ТЕРЕМ» ЯК ПРОСТІР ЗІТКНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА МОСКОВСЬКОЇ КУЛЬТУР У
ДРАМІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «БОЯРИНЯ» 20

Назар БОЙКО

СЛОВО КОБЗАРІВ У ПРОБУДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ 24

Секція 1

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ 29

Ірина БРОВАР

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ 29

Nikita FENOTA, Oleh TARASENKO

THE LANGUAGE OF PROPAGANDA AS THE MEANS OF HYBRID WAR 33

Olga ZAICHENKO

LANGUAGE AS AN INSTRUMENT OF WAR 35

Богдан ПРОЦЬ

ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ ВІД ЗОВНІШНІХ МАНІПУЛЯЦІЙ 38

Viktoria HILEY

LANGUAGE AS A TOOL OF HYBRID WARFARE 41

Катерина КОЗАЧОК

ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНА ЛЕКСИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В
ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ 44

Антоніна ЦІЖ

ДІАЛОГ ВІКІВ У РЕАЛІЯХ ВІЙНИ: КЛАСИЧНА МУЗИКА ЯК ДУХОВНИЙ ФЕНОМЕН
УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ 47

Вікторія ЦЕКOT

МОВА НЕНАВИСТІ ТА МОВА ТОЛЕРАНТНОСТІ: ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА 49

Oleksii SHEVCHENKO

LANGUAGE AS A TOOL OF HYBRID WARFARE..... 52

Ігор БОРИСЕНКО

ЛІНГВІСТИЧНА МАНІПУЛЯЦІЯ В МЕДІА, ЯК СКЛАДОВА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ 53

Анжела СТЕЦЮК

ФАКТЧЕКІНГ ЯК МОВНИЙ ВИКЛИК..... 57

Anna KARA

LANGUAGE AS A TOOL OF HYBRID WARFARE..... 62

Вікторія ГУМЕНЮК

МОВА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ВПЛИВУ В
УМОВАХ ВІЙНИ 65

Вікторія БАЗИЧЕНКО

ВПЛИВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ НА ЗМІНУ МОВНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІДЕНТИЧНОСТІ:
ФЕНОМЕН ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ 68

Денис КАПУСТИНСЬКИЙ

МОВНА СТРАТЕГІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ: ЯК СЛОВА РОБЛЯТЬ ФЕЙК ПЕРЕКОНЛИВИМ
..... 70

Анна КАШПУРОВА

БАГАТОМОВНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ЯК ПЕРЕВАГА В ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙНАХ 72

Ірина РАДЕЛИЦЬКА

ЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ВІД ЕВФЕМІЗМІВ ДО ЦИФРОВОГО
ФРЕЙМІНГУ 74

Денис ЯКОВЕНКО

МОВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 78

ГУМЕНЮК Максим та СОЛОДЮК Юрій

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ТА
ПРОТИДІЇ ОКУПАЦІЇ 81

Артем ОМЕЛЬЧУК

ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ З ІНШИМИ
МОВАМИ В УКРАЇНІ 84

Секція 2**УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНО - НАЦІОНАЛЬНА СКЛАДОВА**

СВІТОВОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ. КУЛЬТУРА Й ВІЙНА 90

Ольга ПОНОМАРЕНКО

ФЕНОМЕН КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА ЇЇ ДИСКУРС 90